

DØDSMASKEN.

På Fryderyk Chopin Museet i Ostrogski Paladset kan besøgende lære alt om komponistens liv og se ham efter døden i form af en maske.

Chopin spiller på bænken

POUL HUSTED, WARSZAWA

Warszawa er det ikke stressende, hvis bussen er lidt forsinket. I hvert fald ikke hvis der er en såkaldt Chopin-bænk i nærheden af busstoppestedet. I anledning af 160-året for Frédéric Chopins død, som polakkerne kalder Fryderyk for at understrege, at Chopin er født i Polen, opstillede bystyret i oktober 2009 hele 15 multimediebænke, som har tilknytning til komponistens tilværelse i byen.

Den musikinteresserede kan spadse rundt til de 15 bænke, tage en siddepause og lytte til lidt musik. Ud for det gamle postkontor Palac Wesslow, hvor fra Chopin 2. november 1830 steg på diligencen først til Venedig og siden til Paris for aldrig at komme tilbage, kan man høre Grand Polonæse i Es-dur, opus 22, ved et lille tryk på bænken knap.

Desværre kunne Rejser ikke nå at lytte repertoiret igennem på samtlige bænke, men Chopin-fans må naturligvis opsøge statuen fra 1927 af komponisten i rosenhaven i Lazienkiparken, hvor de på bænken kan lytte til Polonæse i A-dur opus 40 nr. 1.

Selvfølgelig kan musikelskeren også lytte til de gratis klaverkoncerter om søndagen fra maj til slutningen af september i parken.

Ovenstående er et must for Chopinelskere, men højdepunktet er naturligvis Fryderyk Chopin Museet i Ostrogski

Paladset på Okólnik-gaden, som polakkerne selv beskriver som det mest moderne biografiske museum i Europa.

Et elektronisk kort - koster 9,40 kr. (5 zloty) oven i entreen på 41 kr. (22 zloty) - giver den besøgende adgang til en flod af musikalske herligheder via multimediaudstillinger og touch screen samt Chopins liv fra fødsel til en kopi af dødsmasken. Uanset om man er turist, musikstuderende eller et barn, åbner det elektroniske kort for en syndflod af spændende informationer og musik. Den besøgende kan f.eks. lære, hvordan en vals og en mazurka er opbygget.

Museet er opdelt i 15 minimuseer med hvert sit tema. Det kan være 'Chopin i Warszawa' eller 'Chopins kærlighed'. Kortet låser computere op, hvor man kan læse dokumenter og høre musik. Rejser satte sig i en kabine og lyttede til Rondo i c-mol opus 1 og svømmede helt væk.

En del ældre besøgende har lidt besvær med at finde ud af, hvordan det elektroniske kort virker. Et andet kritikpunkt er ifølge guiden Agnieszka Biesiadecka, at »ved mange besøgende løber systemet varmt«.

poul.husted@pol.dk

www.um.warszawa.pl/chopinwww.um.warszawa.pl/chopin2010www.chopin.museum/pl

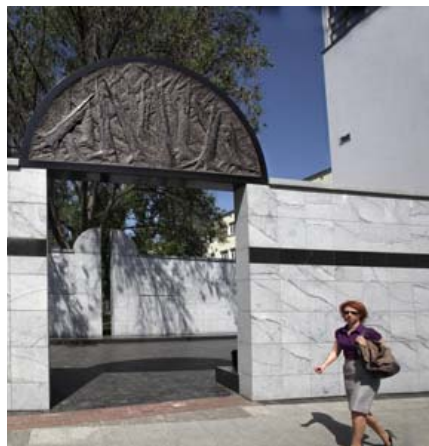
Jødernes katastrofe

POUL HUSTED, WARSZAWA

For Anden Verdenskrig boede her over 360.000 jøder, som udgjorde 35 procent af Warszawas indbyggere. Efter krigen var her næsten ingen. I dag bor der officielt 350 jøder i Warszawa, men tallet omfatter kun religiøse jøder; med de sekulære er der nok 2.000«, fortæller guiden Agnieszka Biesiadecka.

Derfor er SS-general Jürgen Stroops rapport til sine overordnede 16. maj 1943 om, at »det tidligere jødiske kvarter i Warszawa eksisterer ikke længere«, efter nedkæmpelsen af opstanden i den jødiske ghetto, som begyndte 19. april, heldigvis ikke helt sand.

Sporene efter den jødiske tilstedeværelse er der stadig, men desværre mest på tragisk vis. Ved Umschlagsplatz-mindesmærket på Stawki-gaden, hvor nazisterne samlede jøderne og sendte dem i kreaturvogne til kz-lejren Treblinka, sidder et ungt israelsk par og studerer med tårer i øjnene jødiske navne som

OPSAMLINGSSTEDET.

På Stawki-gaden blev jøderne samlet og sendt i kreaturvogne til Treblinka kz-lejren. Mindesmærket vidner om en katastrofal fortid.

Abraham, Adam, Daniel, Lea, Joanna og Golda på mindemuren.

Ghettomonumentet ved Zamenhofa-gaden blev opsat i 1948 af Israel lige efter statens oprettelse og for at markere

femåret for den jødiske opstand. Israel valgte Polen, fordi mange af den nye stats første politikere var polske jøder som David Ben-Gurion. Lige bag det dårligt vedligeholdte monument bygges der ihærdigt på Muzeum Historii Żydów Polskich, som skal beskrive jødernes tilstedeværelse i Polen lige fra middelalderen til nutiden. Museet ventes at stå færdigt til næste år.

Agnieszka Biesiadecka har et godt tip, hvis man vil se et stykke af den originale ghettomur. I baghaven på ulica Złota eller Den Gyldne Gade nummer 62 ikke langt fra Centralbanegården er et stykke bevaret. Muren blev hele tiden flyttet, i takt med at den jødiske befolkning svandt ind på grund af folkemordet. Stykket på Złota stammer fra perioden 15.- 20. november 1941. Beboerne er måske lidt trætte af de mange turister, men især de ældre tager sig ofte tid til at fortælle om muren og fortiden.

poul.husted@pol.dk

www.jewishmuseum.org.pl

Indkøb på amerikansk

POUL HUSTED, WARSZAWA

Hvis du ikke kan komme til Amerika, kommer Amerika til dig, i hvert fald efter kommunismens fald, og polakkerne har i den grad taget amerikanerne og deres livsstil til sig. Det ses ikke mindst i det fem år gamle indkøbscenter Złote Tarasy eller De Gyldne Terrasser opkaldt efter Den Gyldne Gade ulica Złota, hvor centret er placeret lige ved Warszawas Centralbanegård.

En amerikansk mall i fire etager opført i granit, sandsten, glas, vandelementer og grønne planter skal få den besøgende til at tro, at han er midt ude i naturen, men hovedformålet lader sig ikke skjule.

Forbrugersamfundet dikterer køb, køb, køb, og det hele skylles ned med cola, mens popcorn og burgere udgør hovedernæringskilden. Hvis kunden får nok, kan han slappe af med en film i biografen.

Globaliseringen har åbnet mange døre og vores øjne, men det er blevet sværere at få noget originalt med hjem fra ferien, for butikkerne sælger stort set det samme overalt. De Gyldne Terrasser afviger ikke fra centernormen. Her kan den købelystne få Pandorasmykker, Eccosko, Nikebluser, Levi's-bukser og Nikonkameraer akkurat som i New York, Tokyo, London, Johannesburg og København.

På gaderne Chmielna og Nowy Świat ikke langt fra Kulturpaladset boede nomenklatura efter Anden Verdenskrig, hvilket almindelige polakker sjældent havde råd til eller mulighed for. I dag er Warszawas 'Lille Champs-Élysées' fyldt med restauranter, kunstgallerier samt special- og luksusbutikker og et godt alternativ eller supplement til De Gyldne Terrasser.

For enden af Nowy Świat står Bertel Thorvaldsens statue af astronomen Nikolaus Kopernikus. Ikke langt fra Warszawas Hvide Hus eller præsidentpaladset er opstillet en anden af Thorvaldsens statuer, nemlig nationalhelten general Józef Piłsudski. Originalmodellerne i gips kan ses på Thorvaldsens Museum i København.

poul.husted@pol.dk

www.zlotetarasy.pl

SHOPPING. Złote Tarasy eller De Gyldne Terrasser adskiller sig ikke meget fra indkøbscentre andre steder i verden og har stort set også de samme varer.

BORNHOLM

- VELKOMMEN TIL VORES Ø!

Forårsferie

- 3 overnatninger
- Halvpension
- Bornholm+ kortet
- Færge Ystad - Rønne T/R
- Tillæg ved rejse fre-lør-søn kr. 150,-
- Tillæg ekstra dage kr. 425,-
- Gælder 5. april - 30. juni

Pris for 4 dage pr. pers. ved 2 pers.

1.800,-

Inkl.

Hotel Balka Strand
Tel.: 5649 4949

Færgen

www.hotelbalkastrand.dk